

Državni svetnik
Tomaž Horvat, mag.

Nova Gorica, 31. 3. 2015

Gospod
Mitja Bervar
Predsednik
Državnega sveta

Zadeva: Pobuda Ministrstvu za zdravje glede zagotavljanja storitev paliativne oskrbe na Goriškem v okviru posebne službe VDC Nova Gorica, Enota Stara Gora

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) predlagam, da se na Ministrstvo za zdravje naslovi naslednjo pobudo:

Ministrstvo za zdravje naj prouči možnost izvajanja storitev paliativne oskrbe v okviru posebne službe VDC Nova Gorica, Enota Stara Gora.

Obrazložitev:

Paliativna oskrba predstavlja celovito obravnavo uporabnikov z neozdravljivo boleznijo in pomoč njihovim bližnjim. Zajema obvladovanje telesnih simptomov bolezni, nego, lajšanje psihičnih, socialnih in duhovnih težav. Njen namen je vzdrževati optimalno kakovost življenja, upoštevajoč vse uporabnikove potrebe, pomagati svojcem med boleznijo posameznika, njegovim umiranjem in fazo žalovanja.

Državni program paliativne oskrbe je bil sprejet aprila 2010 z namenom, da se v Sloveniji sistemsko uredi izvajanje paliativne oskrbe in da se zagotovi enakomeren razvoj paliativne oskrbe po vseh regijah. V skladu z omenjenim državnim programom naj bi bila paliativna oskrba sestavni del primarnega, sekundarnega in terciarnega zdravstvenega varstva in osnovna pravica vseh, ki, tako kot druge pravice, temelji na dostopnosti in enakosti.

Celovito paliativno oskrbo organizira in medresorsko usklajuje Ministrstvo za zdravje, glede na priložen akcijski načrt Državnemu programu paliativne oskrbe pa naj bi se večji del zastavljenih ciljev programa izvedel v enem letu, med drugim tudi imenovanje

državnih in regijskih koordinatorjev. Na Goriškem še ni bil imenovan regijski koordinator za program paliativne oskrbe, ki se ga zato trenutno izvaja precej razpršeno, saj ga delno izvajajo Center za socialno delo Nova Gorica, posamezne občine, VDC Nova Gorica, Enota Stara Gora, nekatere nevladne organizacije in v večji meri Splošna bolnišnica dr. Franca Derganca Nova Gorica v okviru posebnega Oddelka za paliativno oskrbo. Primarna mreža paliativne oskrbe pa v regiji še ni razvita.

Po navedbah strokovnjakov je pogoj za dobro delovanje mreže tako horizontalno kot vertikalno povezovanje v sistemu (med bolnišnicami in zdravstvenimi domovi ter ostalimi institucijami, ki ponujajo pomoč na smrt bolnim in njihovim svojcem), nujen pa je tudi razvoj različnih oblik pomoči na domu, saj veliko bolnikov z neozdravljivo boleznijo želi zadnje obdobje življenja preživeti v domačem okolju.

VDC Nova Gorica, Enota Stara Gora, že od 2007 sprejema najtežje bolne in poškodovane osebe. V obdobju 2007–2014 so v obdobju pred smrtjo oskrbeli 27 stanovalcev. Ker na območju goriške regije še ni službe, ki bi bila celovito usposobljena za izvajanje paliativne oskrbe, VDC Nova Gorica načrtuje vzpostavitev službe paliativne oskrbe, ki bi umirajočim nudila storitve tako znotraj zavoda, ki bi umirajočim namenil posebej za to prilagojena mesta, kot tudi na terenu.

V timu paliativne oskrbe VDC Nova Gorica predvideva zdravnika, zdravstvenega tehnika, socialnega delavca, psihologa in po potrebi še ostale strokovnjake (fizioterapevt, delovni terapevt, župnik ...).

S programom izvajanja paliativne oskrbe bi VDC Nova Gorica, Enota Stara Gora, lahko omogočila ciljni skupini (umirajoči in njihovi svojci) kakovostno nego in obvladovanje telesnih simptomov bolezni; lajšanje psihičnih, duhovnih in socialnih težav umirajočega; vzdrževanje optimalne kakovosti življenja do konca; upoštevanje potreb in želja umirajočega ter ustrezno pomoč svojcem med boleznijo, umiranjem in žalovanjem. Vse navedeno bi se omogočilo prek izvajanja zdravstveno-negovalnih storitev, psihosocialne in duhovne pomoči, pomoči svojcem in delovanja skupine za samopomoč.

Z odprtjem nove enote VDC v Novi Gorici (t. i. Goriški center) se bodo osebe z motnjo v razvoju iz Enote Stara Gora preselile v Novo Gorico. S tem se bodo v Enoti Stara Gora sprostile kapacitete, ki bi jih lahko namenili paliativni oskrbi. Enota Stara Gora lahko omogoči bivanje tudi svojcem umirajočih, kar je pri paliativni oskrbi zelo pomembno. V primeru izvajanja paliativne oskrbe v okviru Enote Stara Gora bi bili prostori in programi ločeni od ostalih programov in storitev, ki jih izvajajo v Enoti Stara Gora, vendar še vedno dovolj blizu prostorov, kjer se izvaja podaljšano bolnišnično zdravljenje z visoko usposobljenim osebjem in pripomočki.

VDC Nova Gorica se je pripravljen vključiti v program izvajanja paliativne oskrbe tudi v primeru oskrbe umirajočih na domu kot druge oblike mobilne pomoči, ob izpolnjenih predpogojih vključitve patronažne službe, osebnega zdravnika ter sledenja načelu, da laična pomoč na domu v takšnih primerih ne pride v poštev.

Glede na to, da ima VDC Nova Gorica, Enota Stara Gora, že določene izkušnje z izvajanjem storitev, ki predstavljajo pomemben del celovite ponudbe storitev paliativne oskrbe, da bodo imeli kmalu na voljo tudi ustrezne prostore in da so že preučili možnosti za izvajanje posebne službe enote za paliativno oskrbo ter predvideli zahtevano kadrovske zasedbo, bi bilo smiselno, da se njihove načrte za vzpostavitev posebne službe za paliativno oskrbo preučijo in jih, če je le mogoče, čim prej tudi izvede.

Tomaž Horvat, mag., l.r.
državni svetnik